

Moniheli ry.
Käenkuja 4
00500 Helsinki
P. 044 5355 722
toimisto@moniheli.fi

LAUSUNTO

2.5.2014

SISÄMINISTERIÖ

05. 05. 2014

INRIKESMINISTERIET

LAKI SISÄASIOIDEN RAHASTOISTA

Monikulttuurijärjestöjen yhteistyöverkosto, Moniheli ry, on vuonna 2010 perustettu, tällä hetkellä 63 monikulttuurijärjestön yhteistyöverkosto. Monihelin jäsenjärjestöt edustavat liki 40 eri kansallisuutta. Moniheli antaa pyydetyksi lausunnon hallituksen esitykseksi eduskunnalle lakiin sisäasioiden rahastosta.

Moniheli-verkoston tärkein tehtävä on paitsi jäsenjärjestöjen toiminnan tukeminen myös monikulttuurisen äänen kuuluviin saaminen suomalaisessa yhteiskunnassa. Edunvalvontatyötä tehdään osallistumalla aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun, osallistumalla erilaisiin edustuksellisiin elimiin ja tekemällä tiiviisti yhteistyötä mahdollisimman laajasti maahanmuuttokentällä toimivien tahojen kanssa. Keskeinen osa yhteistyöverkoston toimintaa on parin viime vuoden aikana ollut Kotouttamisrahaston rahoituksella toteutettu iCount -hanke, joka on pyrkinyt aktivoimaan maahan muuttaneiden henkilöiden yhteiskunnallista osallistumista, levittämään tietoa erilaisista kansalaisvaikuttamisen mahdollisuuksista ja edistämään päätöksentekijöiden ja maahan muuttaneiden välistä vuoropuhelua.

iCount -hanke on saanut rahoituksen (75%) EU:n Kotouttamisrahastosta, Sisäministeriön kautta (6.-12.2012 & 1.2013-6.2014). Lausunnon antajalla on näin ollen käytännön kokemusta sisäasioiden rahaston rahoituksen käytöstä.

Moniheli ry haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin uutta sisäasioiden rahastoja koskevaa lakia valmisteltaessa:

1. Rahastojen hallinnoinnista ja valvonnasta Suomessa on vastannut Sisäministeriön asettama työryhmä. Katsomme, että jatkossakin järjestöjen osallisuus sisäasioiden rahastojen hallinnossa tulee säilyttää vähintäänkin nykyisellä tasollaan. On ensiarvoisen tärkeää, että rahastoja hyödyntävät järjestöt pääsevät vaikuttamaan rahastojen hallintoon.
2. Rahastojen nykyinen hallinnointi on koettu kovin raskaaksi ja monimutkaiseksi ja tietyiltä osin jopa varoja tuhlaavaksi. Toivomme, että hallintoa kevennetään ja samalla sallitaan erilaisia toteuttamistapoja, perustellusti. Tämän päivän vaatimusten mukaista ei ole myöskään se, että kaikki dokumentit tulee tulostaa paperille. Sähköinen raportointi ja arkistointi

tulisi mielestämme ottaa nykyisen raportointijärjestelmän rinnalle. Toivomme myös hakuvaiheessa sähköisen järjestelmän hyväksikäyttöä. Samalla toivomme vuosittaisesta ohjelmarakenteesta luopumista; tällöin mahdollistetaan erilaisten hankekokonaisuuksien mielekkäämpi toteutus.

3. Uudessa laissa kaavaillaan hankkeesta aiheutuneiden kustannusten korvaamista hanketoimijalle suhteessa saavutettuihin tuloksiin. Tämä on mielestämme hyvä lähtökohta, se järkevöittää varmasti hankkeiden tavoitteidenmukaista toimintaa.
Samassa yhteydessä mainitaan kustannusten korvaamisesta jälkikäteen, mikä on pienten toimijoiden kyseessä ollessa erittäin kyseenalaista: pienillä toimijoilla ei useinkaan ole tarvittavaa puskurirahastoa kenties kuukausienkin toiminnalle, vaan toimintaraha pitäisi aina saada etukäteen, ainakin osittain. Hanketoimija voisi myöhemmin palauttaa sen osuuden varoista, jolta osin tavoitteet eivät ole täyttyneet.
4. Uudessa ohjeistuksessa mainitaan myös maahanmuuttajien järjestöt erikseen mahdollisina tuen hakijoina pienemmän omavastuuosuuden myötä.
Pääsääntöisesti omavastuuosuuden pieneneminen on hyvä asia ja kannustaa varmasti uusia hakijoita ja uusia ideoita tuen piiriin. Katsomme kuitenkin, että ministeriön tulisi samassa yhteydessä huolehtia hakijatahon riittävästä osaamisesta ja resursseista ennen rahoituksen myöntämistä. Pienet yhdistykset eivät välttämättä hakiessaan ymmärrä hankkeiden hallinnoinnin vaatimuksia.
5. Pykälässä 7 puhutaan yhteistyöstä keskeisten viranomaistahojen ja muiden tahojen kanssa. Katsomme, että yhteistyön tulisi sisältää yhteistyö myös eri hankkeiden kesken; hankkeissa ja hanketoimijoilla olevaa osaamista ja yhteisiä intressejä tulisi rohkaista yhteistyöhön, yhteisiin koulutuksiin ja tilaisuuksiin. Mielekkään, kenties ministeriön tukeman hankkeiden välisen yhteistyön turvin saadaan varmasti enemmän irti kustakin hankkeesta, vältetään päällekkäiset toiminnot ja saadaan uutta näkökulmaa kuhunkin toimintaan.
6. Ehdotuksessa puhutaan yksikkökustannushinnan käyttöönotosta. Ehdotus on pääpiirteissään hyvä ja kannatettava, mutta yksikkökustannushintaa määriteltäessä tulisi huomioida tietyt erityispiirteet, kuten esimerkiksi tulkkien käytön tarpeellisuus tai muut vastaavat.
7. Esityksessä ei mainita mitään uuteen lakiin siirryttäessä meneillään olevien hankkeiden hallinnoinnin muutoksista. Toivomme, että hankkeiden hallinnointi siirtyy uuteen järjestelmään mahdollisimman selkeästi ja yhtenäisesti. Tavoitteena tulee olla sellaisen tilanteen välttäminen, jossa osa hankkeista noudattaa uutta järjestelmää, osan vielä ollessa vanhan järjestelmän mukaisia.

Lisäksi Moniheli toivoo, että myös hallintoviranomaisia tulevat koskemaan samantlaiset aikasäädökset kuin hanketoimijoita esimerkiksi haettaessa muutoksia hankkeisiin tai vaikkapa väliraportoinnin yhteydessä. Useamman kuukauden odotusaika päätösten kohdalla on kohtuuton suhteutettuna hanketoimijoilta vaadittuihin aikatauluihin.

Helsingissä 2.5.2014

Abdirahim Hussein
puheenjohtaja

Welat Nehri
varapuheenjohtaja

Riitta Salin
toiminnanjohtaja